

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

B. L. 8470³

SCHIPBREUK

DER

ACHT GEBROEDERS.

WESTDAGH.

volgens order

PRYS f - 26

SCHIPBREUK

DER

ACHT GEBROEDERS,

Beurtschip van Bergen op Zoom naar Zierikzee, v. v.

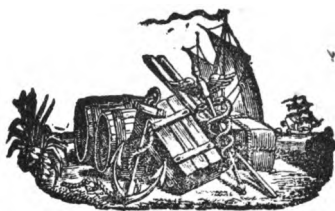
**in den morgen van Zaterdag, den 2^{en} October
1852, op de Zandplaat *Dorschman*,
in het gezigt van *Zieriksee*.**

VERHAAL IN DICHTMAAT

DOOR

J. C. E. GOSLER,

UITGEGEVEN GEHEEL TEN VOORDEELE DER NAGELATENE WEDUWE
EN VIER KINDEREN VAN J. VAN MIDDE, BEDIENDE VAN DEN
HOFMEESTER DER STOOMBOOT „*DE STAD ZIERIKZEE*.”

BERGEN OP ZOOM,
J. C. VERKOUTEREN.

1852.

VOORWOORD.

De vreeselijke storm van den 2^{en} October dezes jaars, zal een ieder nog lang in heugenis houden, en de ongelukkigen, die in dit noodweer op zee waren, zullen 't zich wel geheel hun leven herinneren. De ontzettende ramp, het Beurtschip de Acht Gebroeders, van Bergen op Zoom naar Zierikzee, v. v. bevaren door den grijzen Schipper G. VAN DORT, van Bergen op Zoom, overkomen, en de edelmoedige, doch ongelukkige pogingen van J. VAN MIDDE, Bediende op de Stoomboot » De Stad Zierikzee,» vervulde eens ieders hart met deernis en schrik.

En naardien er eene inzameling van gelden gehouden wordt op onderscheidene plaatsen onzes Lands, ten behoeve der ongelukkige Weduwe en vier kinderen, gevoelde ik mij opgewekt en aangedreven, ook mijne poging aan te wenden tot grootere en ruimere bijdragen ter ondersteuning. Ik heb mijn gemoed ontboezemd in een berijmd verhaal der gebeurtenis, die aan 10 à 12 menschen 't leven kostte; het gebrekkige dat deze dichtregelen aankleeft, zal mij wel een ieder en om den spoed der bewerking en om het doel willen toegeven. Ik heb het mijne gedaan; bevalt het niet, welnu! een ieder staat het vrij het te verbeteren naar zijnen zin, of anders iets beters te leveren; hoe meer pogingen er in het werk gesteld zullen worden, om eenig fonds voor Weeuw en Kroost te vergaren, hoe liever het mij zal zijn. — Ook de Uitgever heeft zijne bereidvaardigheid oogenblikkelijk getoond, tot spoedige en belangelooze verspreiding dezer bladen. Moge eene goede ontvangst onze pogingen loonen!

J. C. E. GOSLER.

KOSTSCHOOLHOUDER TE BERGEN OP ZOOM.

De ware menschlievendheid is van Goddelijken oorsprong, en heeft haren zetel gevestigd in het hart van een weldenkend mensch. Hare stem spreekt hem toe: doe gij aan anderen, wat gij zelf wenscht gedaan te worden.

G.

SCHIPBREUK
DER
ACHT GEBROEDERS:

DE STORM.

(tot Inleiding.)

Een felle westewind, verzeld van zwaren regen,
Dolt driftig voort, langs 's Oceaans gebied;
Hij plast de wolken neer, — en, kronklend opgestegen,
Benaauwt hij Spanje's kust, en kent zijn grenzen niet;
Schiets met verdubbele kracht zuid-westelijk voort naar
('t Noorden,
Bespringt de rijke kust van westelijk Euroop,
En teistert in zijn ren de schoon bebouwde boorden,
En niets weêrstaat zijn vaart, en niets weerhoudt zijn loop.
Dolzinnig woelt hij voort, zijn kluisters afgesmeten;
Gebouwen storten in; de scherven vliegen rond;
De hooge populier, de eik wordt los gereten,
En ligt, uit 't hart gerukt, versplinterd op den grond.

Was 't harte bang aan land, 't was erger op de baren!
Het water klotst omhoog, ploft op de schepen neer;
De stuurman houdt zich kloek, bij dreigende gevaren,
Maar 't roer ontglipt zijn hand, en 't harte doet hem zeer;
Het zeil wordt weggerukt; het touwwerk stuk getrokken;
Het boord schiet uit; het anker knapt; een ruk
Slaat 't vaartuig op het zand, en door herhaalde schokken
Verbreedt het lek; het wand vliegt los; en 't schip aan stuk!
Wat heeft de zee toch grooten schat bedolven,
En draagt zij eeuwental verborgen in haar schoot!
Zoo menig kostbre vracht verdween in hare golven;
Zoo talloos edel man vond in haar rijk den dood!
Zoo was het eeuwen her, zoo zal het eeuwig blijven,
Zoo lang de Maatschappij den mensch te zamen bindt;
Zoolang een schoon produkt naar 't andere oord zal drijven;
Zoo lang men overloed in 't Oost of Westen vindt!

DE SCHIPBREUK.

De storm was voor een poos gestuit,
Het weèr begon wat op te glimmen;
Maar 't zwerk ziet naar en sidderend uit,
't Gevaar dreigt nog aan 's Westers kimmen!
De storm rust uit; maar ziet! hij wacht,
Om onverpoosd op nieuw te brallen,
En zee en wal, op 't onverwacht,
Met dubble slagen aan te vallen.

Het is de rust van snood verraad,
Dat, grijnzend in zijn hol verscholen,
Het net spant, en, o gruweldaad!
Ons in zijn strikken doet verdolen. — —

Het schip bevracht lag zeilree klaar;
De stuurman, schipper in zijn hart,
Schoon nagenoeg reeds tachtig jaar,
Had deze reis den storm getart,
En afgemat door ziekte en druk,
(Reeds langen tijd aan wal gebleven)
Had hij de schuit zijn zoons vertrouwd,
Als storm noch nood hun moed deed beven.

Maar was het noodweèr op de zee,
De schippersbeurt aan hem gekomen,
Dan voer hij met zijn kindren mée,
En 't schip doorklieft de Zeeuwsche-Stroomen. —

Ditmaal was hij weer op zijn post ;
 Het roer gehoorzaamt op zijn wenken ;
 Hij had zijn vracht verruild, gelost,
 En zou zich t' huis weer ruste schenken.

Komt, mannen! stapt aan boord,
 De wind is aan 't bedaren ;
 Wij zullen ongestoord
 Naar Bergen kunnen varen.

Komt allen, moed gevat!
 Wat zou ons kunnen hinderen?

Vreest niet het zilte nat,
 De golven zijn aan 't minderen!
 Zoo sprak de oude grijze man, —
 De kiel heeft drà den wal begeven ;
 Een ieder helpt die helpen kan,
 En is de haven uitgedreven.

Maar naauw is men in 't ruime sop,
 Of zie, de zee begint te woeden!

De regen valt; de wind stijgt op,
 Die drà verbreedend aan komt spoeden.

't Giert razend op het vaartuig aan;
 Maar nog niet keeren, nog niet wijken!

De wind wordt storm, de storm orkaan!
 Helaas! waartoe nu 't zeilen strijken?

- » Gooi weg het fok, het zeil aan kant!
- » Gaauw, jongens! rept u! vliegt naar voren!
- » O God! het roer ontglipt mijn hand,
- » God! help ons of we zijn verloren!"

Maar 't zeil blijft nijdig weêrstand biên;
 Vernielend, door den wind gedreven,
 Stort 't hemel nat op de arme liên,
 Dje ras hun krachten zien begeven.

Vergeefs gevlogen heen en weer;
 Een stortbui rukt van 't schip de wanden;
 Schiet woedend op den stuurman neêr,
 Rukt hem de roerpen uit de handen;
 Verdrijft den grijsaard van zijn post,
 En 't roer, den vasten toom ontvloden,
 Sleurt heen en weer en slaat en klost,
 Stoort zich aan klagtgeschrei noch nooden,
 En velt den grijsaard door een ruk.
 Het zilte vocht, in 't ruim gegleden,
 Bedekt het volk, in angst en druk;
 Bestremt hun tong, verstijft de leden.
 De woeste storm, nog niet voldaan,
 Drijft 't dobbrend hulkje naar de zanden,
 O God! 't is met het volk gedaan;
 Het vaartuig stoot, helaas, zij stranden!
 Acht schokken volgen op elkaar,
 De tweede had den kiel gespleten;
 Een derde splijt, wat open waar,
 En stuwt het water door de reten! *
 De *Dorschman* houdt den boeg omwoeld
 Het anker valt, — het schijnt te houden;
 Maar 't water, door het lek gespoeld,
 Voorspelt hen dat zij sterven zouden.
 Helaas! verschriklijk is hun lot!
 Het vaartuig zinkt, zij moeten sneven!
 Wat is er van den mensch, o God!
 Hoe broos, vergankelijk is zijn leven! — —
 't Vliegt alles naar het touwwerk heen,
 In dolle wanhoop, doodsche vreezen!
 De mast beklommen! God! zou geen
 Geene enkle redding voor hen wezen!

De orkaan giert voort; de zee slaat hoog;
 De branding dreunt en staat te koken!
 Helaas! waar 't oog zich wenden moog,
 Van hulp is men geheel verstoken!
 Het volk sjort met het touw zich vast;
 Men klemt elkander in de handen;
 Voorziet zich van zijn kostbren last,
 En blijft bij zijne dierste panden.
 Helaas! hun deugd was treffend schoon!
 Een vader, aan zijn zoon gehangen,
 Verstijft van kou! — » Laat los! mijn zoon!
 (En kust zijn lieveling op de wangen)
 » Laat los, ik sterf! Vaarwel, mijn kind!
 » Blijf voor uw eigen leven waken,
 » Er zal nog wel eens uitkomst naken!
 » Laat los! mijn kind! ik kan niet meer,
 » Vaarwel! wij zien elkander weer!” — —
 't Was of een stem der profecie
 Den armen vader had doen spreken;
 Hij stort in zee, woelt voort, maar zie!
 Een golf had hem terug geweken,
 En weer naar 't wrak teruggevoerd,
 En bij zijn zoon weer aan doen landen!
 De zoon, aan 't masthout vastgesnoerd,
 Herleeft, grijpt toe met beide handen,
 En redt door Gods bestuur zijn vader!
 » Houd vast! houd vast! een schip komt nader!
 » Mijn God, heb dank! den nood weerstaan,
 » Onz' redding naakt, het schip houdt aan!” —

Bereiken 't doel; het volk vliegt toe, helaas! te spoedig, . . .
 't Verlangen naar behoud was bij hen overmoedig!
 Verward door angst en schrik, door 't heil dat hen
 (bekoort,

Springt alles te gelijk op een en 't zelfde boord . . .

De sloep kant om . . . o wee! de menschen in de baren!

Helaas! was dit het eind van al hun ramp en nood?

VAN DORT, die oude man, deelt mede in die gevaren,

Maar door zijn zoon gered ontkomt hij nog den dood.

Reeds de eerste maal had men hem gaarne willen helpen,

En schier gedwongen om tot zijn geluk te vliën,

Doch neen! »Ik kan u niet door de angst zien overstelpen,

» En U, terwijl ik rust, in doodsgevaren zien.

» Een schipper blijft op 't schip, zoolang de nood het duldt,

» Tot dat de laatste man beveiligd is geborgen.

» Ik weet dat aller lot mijn hart met vrees vervult, —

» Maar is de nood ten top, dan zal ik zelf wel zorgen.»

Ten tweeden maal geprangd, geeft hij bewustloos toe!

Hij wordt, verzwakt door pijn, aan boord der sloep

(gedragen, —

Door 't zweepen van de zee de diepte ingeslagen;

Komt weer omhoog... en nog is 's levensgeest niet moê,..

Zijn zoon ziet vaders nood, schiet door de branding heen,

Eer dat zijn vader zinkt en reddeloos verdween.

Hij vangt hem op; beknelt hem in zijn handen,

En o! 't gelukt den zoon bij 't wrak weer aan te landen;

Bereikt den mast, en heeft, zelfs boven zijne wenschen,

't Geluk zijn vader nog door touwen vast te tansen! —

» Ach Vader! barst de zoon in luide jammertoonen,

» Moet gij hier sterven, hier op zee, in zulk een weer?

» Ach! lagen wij beschut in *Bergen's* haven neer!

» Wat zal toch moeder doen en wat uw andre zonen?"

- » Kom kind! kom, welke klagt? Waartoe nog lan-
(ger leven?
» 'k Heb al zoolang, zoo lange op aarde doorgebracht;
» En is mijn mate vol; moet ik op 't water sneven,—
» Wel nu! 'k rust in den schoot der zee ook even zacht!
» Houd moed maar, jongelief! kom, troost u! blijf
(bedaard.”

Hier zwijgt de tong.... de ziel gaat 't lijf ontvlieden!
O hemel! welk een schrik! de zoon, die angstig staart,
Ziet neer op 's vaders lijk, dat hij geen hulp kan bieden.
Maar 't ligchaam bindt hij vast; vertrouwt zijn ziel
(aan God,

En laat in Godsnaam 't lijf maar over aan het lot!....
— Tot heden toe is 't lijk nog niet terug gevonden;
De groote zee heeft wel den armen man verslonden.

Een vrouw, die mede was op 't wrak, was 't zelfde lot
(beschoren;

Zij vliegt door buijen en door brassen heen naar voren,
Bereikt de sloep; maar keert, herinnert zich den schat,
Dien 't brooze, veege wrak in zich besloten had.

Zij vindt haar schat; snelt toe,.... een stortvloed werpt
(haar neder!

Haar lotgenooten zien deze arme vrouw niet weder!

— Men zegt dat 't arme mensch bij ebbe is weergevonden,
Met haren schat in d' arm, en niets was nog geschonden!

Bij 't omslaan van de sloep, bleef MIDDE nog behouden;
Hij redt zich met REGOOR op 't wrak, en peinst en denkt,
Wat hun nu stond te doen, wat zij verrigten zouden,
Daar nog hunne onverflaauwde moed hun hoop op red-
(ding schenkt.

De sloep, hun enkle hoop op redden zit verward
 Door de ankerketting, die het bootje blijft beknellen.—
 VAN MIDDE wil er heen, springt toe... o, bittre smart!
 De felle stroom dringt aan, en heeft hem meê doen
 (snellen!

Wat lot dien eedlen Menschenvriend, dien Redder is be-
 (schoren,

Hem, vast een beter lot dan hem te beurt viel waard,
 Men weet het niet; maar wis VAN MIDDE is verloren!
 Helaas! dat hij tot 's anderen heil wat langer bleef gespaard!
 — REGOOR heeft zich nog eens te water gaan begeven,
 Trots 't gieren van den storm, om 't redden van de boot;
 Sleurt haar gelukkig los, maar wordt ook meê gedreven,..
 Geen riem, geen boom, geen roer, die hem hier hul-
 (pe bood!

Men meldt dat hij te *Stavenis* behouden is geland,
 En nog te *Zierikzee* dien dag is aangekomen.
 Mijn wensch is dat REGOOR, die veil had hart en hand,
 't Metaal tot eereprijs, de borst niet worde ontnomen!

Nog bleef het wrak ten prooi der winden;
 Der zee tot spijs, den dood ten buit!
 De golfslag dreigt het met verslinden,....
 Vergeefs ziet men naar redding uit.
 Vergeefs? Neen, neen! *van *Zierikzee*
 Had men hun klagtgeschrei vernomen;
 Een schipper (J. DE WEERD) was hun ter hulp gekomen,
 En voert van hen een tiental meê!
 Daar komt ook VAN DER PLOEG ter redding aangestevend,
 De kloeke hoogaarts stuwt door 't golven-klotsen heen.
 —Komt, moed gevat, bedrukten! de hope zij verlevend!
 Ja wis! och, dat nu de angst nog uit uw hart verdween!

Komt, mannen! blijft bedaard, laat niet uw hoop begeven!
 Ziet, hulp en redding daagt, en redt u uit uw nood;
 Alleen op God vertrouwd, Hij wil u uitkomst geven,
 En u in 't prangen van 't gevaar beveiligen van den dood.
 DE WEERD snelt aan, door fellen wind bespoedigd;
 Hij klampt den kiel op zij en wenkt, — — —
 En 't deerniswaardig volk, door de uitkomst aangemoedigd,
 Springt dankend in de boot, die hun de Godheid schenkt!

BESLUIT.

Zoo ver 't verhaal van 't ongeluk,
 Dat zooveel opspraak heeft verkregen.
 Het dompelt menigeen in druk;
 Maar menigeen dankt voor den zegen,
 Dien hem het Opperwezen hood,
 Door 't redden van een wissen dood! — —
 Helaas! het ware wel te wenschen
 Dat ik niet meer te melden had; —
 Men zegt dat nog een tiental menschen
 Bezweken in het zilte nat.
 En voor het meeste nijvre lieden,
 Terug gekeerd naar haard en huis,
 Die, door hun drift om 't eerst te vlieden,
 Van boord afplompten in 't gebruis!
 — Wie 't meeste dient beklaagd te wezen,
 Behoef ik dat wel af te vragen?
 't Staat in uw harte wel te lezen. . . .
 Den palm zult ge aan VAN MIDDE dragen. —
 Helaas! VAN MIDDE is niet meer!
 Zijn moed deed hem het leven boeten.
 Zijn vrouw en kroost zien hem niet weer!
 Wie zal voor hen nu zorgen moeten? — — —

Goddank! ik weet het, 't is een vraag,
 Die ik wel achterweeg kon laten;
 De Nederlander is niet traag,
 Waar zijne hulpe iets kan baten.
 En als 't een edel offer geldt,
 Laat hij zijn naaste niet verlegen;
 De traan, die soms in de oogen welt,
 Wekt hem steeds op tot milden zegen.
 Hij vraagt ook niet, als de armoë smeekt,
 Wat heil kan mij dat alles geven?
 De stem, die in zijn boezem spreekt,
 Verlengt, als 't kan, zijns broeders leven.
 Hij pleegt ook niet eerst af te vragen:
 Wat is hij, Roomsch of Protestant?
 Maar hulp verleend, den nood te schragen,
 Hier aan kent men nog Nederland!
 't Geldt thans een man, mijn Landgenooten!
 Die niet naar stand of godsdienst keek;
 Die in 't gevaar was toegeschoten,
 En onder 't redden zelf bezweek!
 Zijn vrouw en kindren zijn in nood;
 Blijft, naar 't gebruik, niet achterwegen;
 Hunne aanspraak op uw hulp is groot!
 Een ieder wat! — Ge ontvangt er dan dit rijmpje voor
 En denklijk wel Gods zegen!

BERGEN OP ZOOM,
 12 Oct. 1852.

